

Zagreb – 30. travnja 2015.

Hrvatski Telekom Rezultati za tri mjeseca do 31. ožujka 2015.

Hrvatski Telekom: Stabilni finansijski rezultati i povećane investicije obilježili prvi kvartal

- *Rast prihoda u prva tri mjeseca 2015. godine*
- *Investicije povećane za 34,5 %, usmjerene na razvoj infrastrukture za brzi pristup internetu*
- *Nastavak transformacije kompanije s ciljem povećanja kvalitete usluge i korisničkog iskustva*

Hrvatski Telekom (Reuters: HT.ZA; Bloomberg: HTRA CZ), vodeći pružatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj, objavljuje svoje rezultate za tri mjeseca do 31. ožujka 2015.

U prva tri mjeseca prihodi Hrvatskog Telekoma rasli su 0,7 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine i iznose 1,619 milijardi kuna. Hrvatski Telekom je tako učvrstio poziciju vodećeg pružatelja telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj.

Uz pozitivne trendove u prihodima nastavljena je i stabilizacija dobiti prije kamata, oporezivanja, deprecijacije i amortizacije (EBITDA). Unatoč povećanim troškovima zbog transformacijskih aktivnosti i nepovoljnog gospodarskog okruženja ostvarena EBITDA prije jednokratnih stavki iznosi 622 milijuna kuna uz EBITDA maržu od 38,4 %. Pad EBITDA iznosi 1,2 % u odnosu na prošlu godinu. Neto dobit u prvom kvartalu iznosi 151 milijun kuna.

Fokus na korisnicima i investicijama

Prvi kvartal tekuće godine u Hrvatskom Telekomu obilježio je početak velikog investicijskog ciklusa. Planirane investicije za 2015. godinu premašuju 1 milijardu i 300 milijuna kuna i predstavljaju povećanje od preko 25% u odnosu na 2014.

Ulaganja su već u prvom kvartalu povećana 34,5 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine te su usmjerena prvenstveno na daljnji razvoj mobilne i fiksne infrastrukture, povećanje raspoloživosti i kapaciteta za širokopojasni pristup te završetak IP transformacije, gdje je migrirano 83 posto korisnika.

Investicija u dodatni radiofrekvenički spektar omogućila je da Hrvatski Telekom početkom 2015. godine jedini u Hrvatskoj postigne dvostruko veće brzine pristupa internetu u 4G mreži sa sadašnjih 75 Mbit/s na 150 Mbit/s.

Do kraja godine planira se da će pokrivenost 4G pokretnom mrežom s brzinama do 150Mbit/s premašiti 60 posto populacije. U nepokretnoj mreži za 50% kućanstava omogućiti će se širokopojasni pristup brzinama s minimalno 30 Mbp/s.

U prvom tromjesečju nastavljena je i transformacija kompanije, započeta u 2014.godini. Pokrenuto je niz novih aktivnosti čiji je cilj povećanje efikasnosti organizacije, što je preduvjet povećanja kvalitete usluge i korisničkog iskustva, što je u fokusu poslovanja kompanije u ovoj godini.

Početak godine u Hrvatskom Telekomu obilježilo je i lansiranje usluge Cloud VPN na novoj europskoj mreži Deutsche Telekoma. Novu uslugu, dostupnu u Hrvatskoj, Mađarskoj i Slovačkoj razvili su stručnjaci Hrvatskog Telekoma.

Komentirajući rezultate u prvom kvartalu **predsjednik Uprave Hrvatskog Telekoma Davor Tomašković istaknuo je:**

„Početak godine u Hrvatskom Telekomu obilježili su stabilni financijski rezultati, nastavak transformacije kompanije i pokretanje investicijskog ciklusa. Investicije smo povećali 34,5 % i usmjerili ih prije svega na razvoj infrastrukture za brzi internet. Učvršćujemo poziciju lidera u tehnologiji, što je temelj za ponudu najboljeg korisničkog iskustva te najkvalitetnijih i najbržih usluga na hrvatskom tržištu.“

Podaci o osobama za kontakt

Hrvatski Telekom - Odnosi s investitorima

Marina Bengez Sedmak

Elvis Knežević

Email

+ 385 1 4911 114

ir@t.ht.hr

Instinctif Partners

Kay Larsen / Adrian Duffield

+44 207 457 2020

Konferencijski poziv za analitičare i investitore održat će se istog dana u 09:00 po griničkom vremenu / 10:00 po srednoeuropskom vremenu.

Prisustvovanje konferencijskom pozivu moguće je biranjem sljedećih brojeva:

Međunarodni broj

+44 (0)20 7192 8000

Besplatan broj za pozive unutar UK

0800 376 7922

Šifra konferencije

34165721

Ponavljanje dostupno do srijede, 6. svibnja 2015.:

Međunarodni broj

+44 (0)1452 550 000

Besplatan broj za pozive unutar UK

0800 953 1533

Pristupni broj

34165721

Prezentacija rezultata za prva tri mjeseca 2015. može se preuzeti na internetskoj stranici HT-a (<http://www.t.ht.hr/investitori/>).

1. Pregled

1.1 Uvod

Dobri rezultati usprkos teškoj makroekonomskoj situaciji i trajnom pritisku konkurenčije

Grupa HT zadržala je vodeći položaj na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u svim područjima svojeg poslovanja u prvom tromjesečju 2015. usprkos pritisku konkurenčije, padu potrošnje i nastavku teške gospodarske situacije u zemlji – i istovremeno poboljšava trendove u prihodima i EBITDA-i u usporedbi s prvim tromjesečjem 2014. godine

1.2 Pregled tržišta

Tržište nepokretnih komunikacija

Nepokretna je telefonija i dalje izuzetno konkurentna u Hrvatskoj s 13 aktivnih operatora na tržištu³. Zamjena nepokretnih telefonija pokretnom ključni je uzrok pada tržišta nepokretnih telefonija. Broj minuta uporabe (MOU) u nepokretnoj mreži smanjio se za 15,8% u 2014. u odnosu prethodnu godinu¹.

Prema tromjesečnim izvješćima Agencije za 2014. godinu⁴, došlo je do ubrzavanja padajućeg trenda uporabe govornih usluga u nepokretnoj mreži: smanjenje od 14,4% u prvom tromjesečju 2014. u odnosu na prethodnu godinu pratilo je smanjenje od 19,1% u četvrtom tromjesečju 2014. u odnosu na prethodnu godinu.

T-HT je uspješno zadržao vodeći položaj na tržištu nepokretnih komunikacija, što je odraz stalne predanosti Grupe uslugama visoke kvalitete i unaprjeđenju ponuda.

Pokretnе telekomunikacije

Tržište SIM usluga u pokretnoj mreži nastavlja se smanjivati uz procjenu da je na kraju ožujka 2015. ostvarena stopa penetracije od 112,1% u odnosu na stopu penetracije od 114,5% izveštenu za ožujak 2014. Svi operatori nastoje povećati broj postpaid korisnika različitim tarifnim paketima s atraktivnim ponudama pametnih telefona. HT je zadržao stabilan udio u ukupnom broju korisnika pokretnih komunikacija na procijenjenih 46,7% na kraju ožujka 2015.

Došlo je do promjene u uporabi usluga u pokretnoj mreži kao posljedica povećanja broja pametnih telefona i tablet računala. Korisnici pokretnih komunikacija upotrebljavaju pristup podatkovnim uslugama u pokretnoj mreži više nego ikad, prije svega zahvaljujući većoj uporabi dodatnih (over the top – OTT) usluga. Kao rezultat, broj minuta uporabe (MOU) na hrvatskom tržištu pokretnih komunikacija rastao je vrlo sporo (2,1% na godišnjoj razini) u 2014. u odnosu na prethodnu godinu

³ Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

⁴ Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti.

(21,1% na godišnjoj razini). Nakon godišnjeg rasta broja SMS-ova poslanih u 2013. (7,5%), broj SMS-ova poslanih u 2014. bio je manji za 8,3%².

Još je uvijek na snazi nova naknada za usluge u pokretnoj mreži, koja je uvedena 23. svibnja 2014. odlukom hrvatske vlade o trostrukom povećanju naknade za uporabu radiofrekvencijskog spektra.

Internet

Hrvatsko tržište širokopojasnih usluga u nepokretnoj mreži poraslo je za 3,1% u četvrtom tromjesečju 2014. u odnosu na prethodnu godinu i dosegnulo je brojku od 952.182 širokopojasna priključka u nepokretnoj mreži. DSL je još uvijek dominantna širokopojasna tehnologija. T-HT je najveći pružatelj širokopojasnih usluga u nepokretnoj mreži u Hrvatskoj. Na kraju prvog tromjesečja 2015. Grupa T-HT imala je 607.051 širokopojasnu pristupnu liniju.

Hrvatsko tržište plaćene televizije zabilježilo je rast od 5,6% u četvrtom tromjesečju 2014. u odnosu na prethodnu godinu i dosegnulo brojku od 743.141 korisnika³. T-HT ima vodeći položaj na tržištu plaćene televizije zahvaljujući svojim IPTV uslugama, MAXtv-u.

Podatkovne usluge

T-HT je zadržao vodeći položaj na tržištu podatkovnih usluga koje prelazi s tradicionalnih podatkovnih usluga na jeftinije usluge temeljene na IP-u. Iako je tržište podatkovnih usluga relativno malo, ono predstavlja važnu uslugu za poslovne korisnike.

Veleprodaja

Nakon liberalizacije tržišta nepokretnih komunikacija, potražnja alternativnih operatora za infrastrukturnim uslugama ostala je visoka u prvom tromjesečju 2015. s glavnim fokusom na širokopojasne usluge. Broj korisnika veleprodajnih širokopojasnih usluga (BSA-a i samostalnog BSA-a) povećao se na 81.611 na kraju prvog tromjesečja 2015. (povećanje od 50,4% u odnosu na 2014.). Zbog velikog odljeva i prelaska na širokopojasne usluge, broj usluga izdvojene lokalne petlje (ULL) i broj najma korisničke linije (WLR) smanjili su se te su na kraju razdoblja iznosili 164.548ULL-ova i 111.662 WLR-ova.

U siječnju 2015. izmijenjene su veleprodajne cijene sljedećih reguliranih usluga: započinjanje poziva u nepokretnoj mreži te završavanje poziva u nepokretnoj i pokretnoj mreži.

ICT

Prema preliminarnoj analizi IDC Adriatics hrvatsko je tržište ICT-a u 2014. godini zabilježilo rast od oko 2,7%³. HT Groupa unaprijedila je svoju tržišnu poziciju na ICT tržištu rastući brže od tržišta.

² Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

1.3 Gospodarsko okruženje

Gospodarstvo se smanjilo za 0,4% u 2014. godini; u 2015. očekuje se stagnacija

Hrvatska je provela šest godina u recesiji, ali je brzina smanjenja u 2014. (-0,4%) bila manja u odnosu na prethodnu godinu (-0,9%). U 2015. očekuje se gospodarska stagnacija (promjena BDP-a u odnosu na prethodnu godinu oko 0%).

Stopa nezaposlenosti u veljači 2015. ostala je na 20,3%, što u usporedbi s istim mjesecom 2014. predstavlja smanjenje od 0,4 postotna boda⁴. Usprkos godišnjem padu, postojano visoka stopa nezaposlenosti odraz je dugotrajnih negativnih kretanja na tržištu rada.

U 2015. očekuje se stagnacija privatne potrošnje jer je negativan učinak slabog tržišta rada i neizvjesnosti povezanih s konačnom nagodbom u vezi s kreditima u švicarskim francima u velikoj mjeri neutraliziran pozitivnim učinkom reforme poreza na dohodak i nižim cijenama nafte. Za siječanj 2015. prijavljen je raspoloživi dohodak u prosječnom iznosu od 5.656 kuna, što predstavlja realno povećanje od 2,8%⁵.

U Hrvatskoj je u veljači 2015. drugu godinu zabilježen pad inflacije (-0,4%), mjereno indeksom potrošačkih cijena (CPI). Deflaciiju uglavnom očekujemo i u ostalim mjesecima ove godine.

1.4 Regulatorno okruženje

Deregulacija cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži (MTR) / cijena završavanja poziva u nepokretnoj mreži (FTR) izvan EU-a/EGP-a

HAKOM je 30. ožujka 2015. donio odluke o reguliranom MTR-u/FTR-u. Regulirani MTR/FTR (za započete pozive s brojevima koji pripadaju bilo kojem nacionalnom operatoru ili operatoru iz EU-a/EGP-a) određuje se na temelju troškovnog modela čistog LRIC-a odozdo prema gore koji je razvio HAKOM. Iz daljnje se regulacije izuzimaju MTR-ovi/FTR-ovi u slučaju započetih poziva s brojevima koji pripadaju međunarodnim operatorima izvan EU-a/EGP-a i u slučaju poziva bez broja te FTR-ovi na nacionalnoj razini.

Bez obzira na navedenu odluku, operatori pokretne i nepokretne mreže već su obvezni primjenjivati MTR/FTR na temelju čistog LRIC-a počevši od 1. siječnja 2015. (MTR = 6,30 lp/min (0,82 €c/min), FTR (lokalna i regionalna razina) = (0,6 lp/min (vršno opterećenje, 0,078 €c/min) i 0,3 lp/min (izvan vršnog opterećenja, 0,0389 €c/min).

³ Izvor: IDC Adriatics, travanj 2015.

⁴ Izvori: Najnovija makropredviđanja za Hrvatsku od strane Komisije EU-a iz veljače 2015., tjedna izvješća istraživanja Raiffeisena, 2015.

⁵ Izvor: Državni zavod za statistiku

Regulacija započinjanja poziva u nepokretnoj mreži

HAKOM je 30. ožujka 2015. donio odluku o reguliranoj cijeni započinjanja poziva u nepokretnoj mreži (FTR). Regulacija cijene započinjanja poziva u nepokretnoj mreži primjenjuje se na međusobno povezivanje na lokalnoj i regionalnoj razini, dok je međusobno povezivanje na nacionalnoj razini izuzeto iz regulacije. Regulirana cijena započinjanja poziva u nepokretnoj mreži određena je na temelju troškovnog modela LRAIC+ odozdo prema gore koji je razvio HAKOM (0,836 lp/min (vršno opterećenje, 0,11 €c/min) i 0,418 lp/min (izvan vršnog opterećenja, 0,055 €c/min)) i primjenjuje se od 1. svibnja 2015.

1.5 Promjene u izvješćivanju o podacima o poslovanju

U 2014. godini Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je dopustila koncentraciju HT-a i Optima Telekoma na temelju prijedloga za finansijsku rekonstrukciju i rekonstrukciju poslovanja Optima Telekoma u okviru postupka predstečajne nagodbe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdila je skup mjera kojima je definirala pravila ponašanja za HT u odnosu na upravljanje i kontrolu Optima Telekoma, među kojima je i uspostava takozvanog „Kineskog zida“ između zaposlenika Optima Telekoma i HT-ovih zaposlenika uključenih u poslovanje Optima Telekoma, a u vezi s osjetljivim poslovnim podacima, uz izuzetak izvješćivanja o finansijskim podacima potrebnima za konsolidaciju. Sukladno tome, konsolidiraju se samo finansijska izvješća, dok se zbog ograničenog pristupa podacima Optima Telekoma nefinansijski ključni pokazatelji učinka (KPU) ne konsolidiraju u rezultatima Grupe.

1.6 Sažetak ključnih finansijskih pokazatelja

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihod	1,607	1,619	0.7%
EBITDA prije jednokratnih stavki	630	622	-1.2%
Jednokratne stavke	54	73	34.3%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	575	549	-4.6%
EBIT (dubit iz redovnog poslovanja)	250	191	-23.7%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	199	151	-24.0%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	39.2%	38.4%	-0.7 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	35.8%	33.9%	-1.9 p.p.
Marža EBIT-a	15.6%	11.8%	-3.8 p.p.
Marža neto dobiti	12.4%	9.3%	-3.0 p.p.
Bilanca	31. Pro. 2014.	31. Ožu. 2015.	% promjene 15./14.
Ukupna dugotrajna imovina	8,200	8,085	-1.4%
Ukupna kratkotrajna imovina	5,635	5,720	1.5%

UKUPNA IMOVINA	13,835	13,806	-0.2%
Ukupni kapital i rezerve	11,235	11,387	1.3%
Ukupne dugoročne obveze	711	646	-9.2%
Ukupne kratkoročne obveze	1,889	1,774	-6.1%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	13,835	13,806	-0.2%

Novčani tijek	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	489	420	-14.2%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	628	553	-11.8%
Neto novčani tijek od finansijskih aktivnosti	-47	-62	-30.5%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	3,110	3,111	0.0%
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	188	253	34.5%
Omjer ulaganja u dugotr. imovinu / prihodi	11.7%	15.6%	3.9 p.p.
	31. Pro. 2014.	31. Ožu. 2015.	% promjene 15./14.
Dobit na uloženi kapital (ROE)	1.8%	1.3%	-0.5 p.p.
Dobit na angažirani kapital (ROCE)	2.2%	1.6%	-0.7 p.p.
Broj zaposlenika (na puno radno vrijeme)	5,493	4,985	-9.2%

SEGMENT PRIVATNIH KORISNIKA

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihod	951	921	-3.1%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	657	640	-2.5%

SEGMENT POSLOVNIH KORISNIKA

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihod	656	593	-9.7%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	319	296	-7.0%

MREŽA I FUNKCIJE PODRŠKE

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-346	-367	-6.2%

SEGMENT OPTIMA KONSOLIDIRANO

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihod	0	105	-
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	0	52	-

1.7 Informacije o tečaju

	Kuna prema euru		Kuna prema amer.dolaru	
	Prosječno	Na kraju razdoblja	Prosječno	Na kraju razdoblja
Prva tri mjeseca 2014.	7.65	7.66	5.58	5.58
Prva tri mjeseca 2015.	7.68	7.64	6.82	7.05

2. Pregled poslovanja

Ključni podaci o redovnom poslovanju	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Mobilni korisnici u 000			
Broj korisnika	2,272	2,214	-2.5%
- Privatni	1,801	1,737	-3.6%
- Poslovni	471	478	1.4%
Broj postpaid korisnika	1,090	1,098	0.7%
Broj prepaid korisnika	1,182	1,116	-5.6%
Minute korištenja (MOU) po prosječnom korisniku	179	187	4.5%
- Privatni	164	172	5.0%
- Poslovni	239	244	1.9%
Prosječni ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	77	73	-5.6%
- Privatni	67	63	-5.4%
- Poslovni	116	108	-7.6%
ARPU od negovornih usluga (mjesečni prosjek za period u HRK)	33	34	2.1%
SAC po bruto broju novih korisnika u HRK	138	104	-24.2%

Stopa odljeva korisnika (%)	2.9	2.6	-0.2 p.p.
Penetracija (%)¹⁾	115	112	-2.4 p.p.
Tržišni udio korisnika (%)¹⁾	47	47	0.1 p.p.
Podatkovni korisnici	1,316	1,404	6.7%
Smartphone korisnici (%)²⁾	34	44	9.8 p.p.
Smartphone prodani telefoni (%)³⁾	71	74	3.0 p.p.

¹⁾ Izvor: objavljeno VIPnet kvartalno izvješće za 1 kv. 2015., Tele2 kvartalno izvješće za 1 kv. 2015.

²⁾ Broj korisnika koji koriste smartphone uređaje u odnosu na ukupni broj mobilnih korisnika

³⁾ Broj prodanih smartphone uređaja u odnosu na ukupan broj prodanih uređaja (samo postpaid korisnici)

Ključni podaci o redovnom poslovanju	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Korisnici nepokretnih usluga u 000			
Ukupne telefonske linije - maloprodaja¹⁾	1,108	1,027	-7.3%
- Privatni	955	897	-6.1%
- Poslovni	153	129	-15.3%
Ukupne telefonske linije - veleprodaja (WLR - najam korisničke linije)	120	112	-7.0%
- Privatni	104	100	-3.7%
- Poslovni	17	12	-27.8%
Ukupni promet (milijuni minuta)²⁾	427	353	-17.3%
- Privatni	346	298	-14.0%
- Poslovni	81	56	-31.0%
ARPA govornih usluga po pristupu (mjesečni prosjek za period u HRK)³⁾	95	89	-6.2%
- Privatni	84	80	-4.3%
- Poslovni	165	151	-8.7%
IP linije/korisnici u 000			
Širokopojasne pristupne linije - maloprodaja⁴⁾	624	607	-2.7%

- Privatni	518	507	-2.2%
- Poslovni	106	100	-5.4%
Širokopojasne pristupne linije - veleprodaja⁵⁾	54	82	50.4%
- Poslovni	54	82	50.4%
TV korisnici	392	390	-0.6%
- Privatni	370	367	-0.9%
- Poslovni	22	23	4.0%
od toga IPTV	338	327	-3.3%
- Privatni	318	306	-3.6%
- Poslovni	21	21	0.8%
od toga Kabelska TV	6	6	0.2%
- Privatni	6	6	0.2%
- Poslovni	0	0	2.9%
od toga Satelitska TV	48	57	18.5%
- Privatni	46	54	17.6%
- Poslovni	2	2	42.5%
Korisnici stalne Internet linije	2	2	7.4%
VPN pristupne točke	5	5	14.0%
ARPA za širokopojasne pristupne linije - maloprodaja (mjesečni prosjek za period u HRK)	125	125	0.2%
- Privatni	123	123	-0.5%
- Poslovni	132	138	4.1%
TV ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	80	80	0.4%
- Privatni	79	79	0.2%
- Poslovni	95	97	2.9%
Podatkovne usluge u 000			
Broj linija	5	5	-3.8%
Veleprodajni korisnici u 000			

CPS (predodabir operatora)	19	13	-32.5%
NP (prenosivost broja) korisnici/broj	740	797	7.7%
ULL (izdvojena lokalna petlja)	174	165	-5.4%

¹⁾ Uključuje PSTN, FGSM i stare PSTN Voice korisnike migrirane na IP platformu; javne telefonske govornice nisu uključene

²⁾ Ukupan promet ostvaren od fiksnih maloprodajnih priključaka kao što je definirano u bilješci 1.

³⁾ Javne telefonske govornice nisu uključene

⁴⁾ Uključuje ADSL, FTTH i Naked DSL

⁵⁾ Uključuje Naked Bitstream + Bitstream

Napomena: Optima Telekom nefinancijski KPU nisu integrirani u rezultatima Grupe zbog ograničenog pristupa Optima Telekom informacijama kao rezultat „kineskog zida“ uvedenog od strane regulatora

Glavna postignuća poslovanja

- Prihodi su za 0,7% iznad prvog tromječja 2014., bez doprinosa Optima Telekoma su manji za 4,0% (6,2% manji u prvom tromjesečju 2014 u odnosu na 2013)
- EBITDA pad je usporen u prvom tromjesecu 2015 na 1,2%; bez doprinosa Optima Telekoma pad bi bio 5,1% (u prvom tromjesečju 2014 pad je bio 5,8%)
- Potrošnja ulaganja u dugotrajanu imovinu je veća nego u prvom tromjesečju 2014.
- Optimizacija broja zaposlenika napravljena u prvom tromjesečju realizirana je ranije od planiranog
- Daljnje izdvajanje internih procesa (ARAMIS – zajedničke usluge ljudskih resursa, TESA – zajedničke računovodstvene usluge)
- Povećane su brzine u pokretnoj mreži do maksimalnih 150 Mbps

Pokretnе telekomunikacije

Baza korisnika pokretnih komunikacija smanjena je za 2,5%, s 2.272 tisuće korisnika u prvom tromjesečju 2014. na 2.214 tisuća korisnika u prvom tromjesečju 2015., prvenstveno kao rezultat agresivnih ponuda konkurenata na tržištu i smanjenja broja korisnika s dvije SIM kartice zbog nastavka trenda povoljnijih ponuda za neograničeni promet i međumrežne usluge.

Broj postpaid korisnika bio je veći za 0,7% nego u prvom tromjesečju 2014. u segmentu privatnih (0,7%) i poslovnih korisnika (0,8%), a kao posljedica općeg poticanja uspješnih i atraktivnih tarifa Plan, uređaja i ponuda interneta u pokretnoj mreži. Pametni telefoni koji se koriste mrežom 4G / tehnologijom LTE (Long Term Evolution), kao što su Samsung Galaxy A5 i A3 te Galaxy Note Edge, bili su dostupni u okviru atraktivne tarife Plan za zabavu XL, a kao poklon se dobivao odgovarajući popularni selfie štap. Ponude kao što su izmjene u iznosima razdvojenih ugovora, HOP i prilagodbe Plan tarifa iz 2014. pomogle su u stabilizaciji i povećanju udjela pokretnih komunikacija. Osim toga, povećanje broja poslovnih korisnika bilo je rezultat rasta rasta usluga „M2M (Machine to Machine)“.

Od sredine veljače HT je udvostručio maksimalnu brzinu internetskog prometa u svojoj pokretnoj mreži 4G sa 75 Mbit/s na 150 Mbit/s, koja je sada dostupna velikom broju stanovnika Hrvatske. Dvostruko većom brzinom korisnicima se nude brojne nove usluge koje se odnose na live televiziju, HD video streaming i online igre.

Krajem ožujka HT je započeo s primanjem rezervacija za pametne telefone Samsung Galaxy S6 i Samsung Galaxy S6 Edge u svojem web-dućanu. Navedeni su uređaji predstavljeni početkom ožujka na Svjetskom kongresu pokretnih komunikacija 2015. u Barceloni.

Broj prepaid korisnika bio je manji za 5,6% u odnosu na prvo tromjesečje 2014. zbog snažnog tržišnog natjecanja i općeg pada prepaid tržišta. S ciljem ublažavanja pada ulazu se stalni napor u vezi s prijenosom broja u pokretnoj mreži (MNP) i zadržavanjem korisnika u prepaid segmentu uz fokus na dodatnu vrijednost.

Simpa ponuda dodatno je obogaćena opcijom „Tjedna porcija“ koja uključuje 500 minuta razgovora, 500 poruka i 500 MB interneta po vrlo pristupačnoj cijeni (15 kuna tjedno). Ta je atraktivna ponuda bila dodatno obogaćena izvrsnim pametnim telefonom Microsoft Lumia 535.

Bonbon je nastavio s kampanjom za atraktivnu opciju za internet u pokretnoj mreži 4G te je dodatno nastavio s osiguravanjem dodatne vrijednosti korisnicima, ovoga puta novom promotivnom ponudom za postpaid i prepaid korisnike kojom se nude tri srednja paketa interneta za 1 kunu.

Početkom ožujka pokrenuta je promotivna ponuda za uslugu Multiplus mobile kojom se nudi dvostruki broj bodova na Multiplus kartici i dodatne kune za svaku nadopunu računa.

Prva medijska virtualna mreža u ovom dijelu Europe, 24mobi, koju je HT pokrenuo u svibnju 2014. zajedno s dnevnim novinama 24sata, uvela je promotivnu ponudu za sve nove i postojeće korisnike kojom se nudi dvostruki broj minuta, poruka i megabajta u svim opcijama Ninja.

U prvom tromjesečju 2015. broj minuta uporabe po prosječnom korisniku bio je veći za 4,5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine zahvaljujući uvođenju ponuda neograničenog prometa i ponuda paketa s velikim brojem minuta u sklopu postpaid i prepaid tarifa, što je u skladu s općim tržišnim trendovima.

Prosječni je ARPU smanjen za 5,6% u odnosu na prvo tromjesečje 2014. kao rezultat vrlo konkurentnog tržišta pod utjecajem atraktivnih ponuda za korisnike. Pored toga, na razvoj ARPU-a utjecali su i gospodarska situacija te daljnji propisi EU-a koji se odnose na cijene roaminga.

Nepokretna mreža

Na kraju ožujka 2015. ukupni broj pristupnih linija u nepokretnoj mreži iznosio je 1.027 tisuća, što je bilo za 7,3% manje nego u ožujku 2014. Pad, koji je zabilježen u oba segmenta, bio je poduprijet trendom zamjene nepokretne telefonije pokretnom i IP-om na telekomunikacijskom tržištu, regulacijom i intenzivnjim tržišnim natjecanjem. Međutim, T-HT nastavlja s proaktivnim i reaktivnim ponudama i aktivnostima za sprječavanje odljeva.

S ciljem ublažavanja stalnog pada, uvedena je promotivna ponuda za nepokretnu telefoniju kojom se nudi telefonski priključak za 1 kunu uz ugovornu obvezu na 24 mjeseca, a koja je popraćena atraktivnim tarifama za nepokretne telekomunikacije Halo Non stop.

Korisnici nepokretnе telefonije ostvarili su 353 milijuna minuta u prvom tromjesečju 2015. To je bilo za 17,3% manje nego u istom razdoblju prošle godine kao posljedica smanjenja korisničke baze i zamjene nepokretne telefonije pokretnom.

ARPA za gorovne usluge u nepokretnoj mreži smanjena je za 6,2% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. kao rezultat gore navedenih općih tržišnih trendova.

Internet

Baza televizijskih korisnika smanjila se za 0,6%, s 392 tisuće korisnika u ožujku 2014. na 390 tisuća korisnika u ožujku 2015., kao rezultat stalnih agresivnih ponuda paketa konkurenata na tržištu.

ARPU za televizijske usluge bio je veći za 0,4% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. To je bio rezultat stalnih unaprjeđenja ponude usluga i programa kao rezultat vrhunskih sadržaja (npr. dodatnih programskih paketa i usluge video na zahtjev) i ekskluzivnih televizijskih sadržaja obogaćenih novim programom Arena Sport 5 i televizijskim paketom HBO Premium.

Nadalje, pokrenuta je nova atraktivna promotivna ponuda kojom se nudi usluga MAXtv za 1 kunu tijekom prvih šest mjeseci uporabe uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca, a koja je dostupna svim korisnicima usluga MAX2, ULTRA, Maxobitelj i MAXadsl. HT je nastavio s promocijom paketa MAXtv-a pod nazivom Pickbox koji sadržava više od 70 hit-serija i 300 filmova i obuhvaća većinu holivudske produkcije.

Satelitska televizija, koja predstavlja proširenje klasične IPTV usluge, i dalje raste zahvaljujući stalnim poboljšanjima ponude kojima se osigurava veća vrijednost za korisnike te se očekuje da će ova usluga bitno doprinijeti općem uspjehu TV-a, što je u konačnici rezultiralo povećanjem broja korisnika za 18,5% u odnosu na prvo tromjeseče 2014.

HT je nastavio s aktivnostima poticanja konvergentnih usluga i zajedničkih usluga pokretnih/nepokretnih komunikacija dalnjom promocijom MAXobitelji, koja je bila dodatno poboljšana većom količinom pogodnosti za korisnike – povoljnom tarifom za usluge pokretnih telekomunikacija, većom količinom interneta u pokretnoj mreži i vrhunskim pametnim telefonima i tablet računalima.

Baza korisnika širokopojasnih usluga na maloprodajnoj razini, koja je dosegnula brojku od 607 tisuća, bila je manja za 2,7% u odnosu na isto razdoblje prošle godine zbog intenzivnijeg tržišnog natjecanja i agresivnih ponuda na tržištu.

Istovremeno se ARPA za maloprodajne širokopojasne linije povećala za 0,2% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. ARPA za poslovne korisnike porasla je za 4,1% zbog prelaska korisnika na tarife

veće vrijednosti i veće brzine. ARPA za privatne korisnike bila je manja za 0,5% zbog migracija na pakete neograničenog prometa i ponude paketa.

HT nastavlja poticati pakete MAX2/MAX3 popraćene atraktivnim ponudama tablet računala i pametnih telefona. Uz to je nastavio s ponudom paketa optičkih usluga Ultra MAX po cijeni standardnih paketa MAX tijekom prva tri mjeseca uporabe. Navedenim se paketima nudi deset puta veća brzina u odnosu na pakete MAX za privatne korisnike. To je korak naprijed u širenju optičke mreže T-HT-a kojom se omogućuje najbrži internet u skladu s današnjim životnim tempom koji uključuje brzo i neometano korištenje digitalnog sadržaja.

Podatkovne usluge

Broj podatkovnih linija bio je manji za 3,8% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. Broj tradicionalnih podatkovnih linija smanjuje se jer T-HT neprekidno potiče migraciju na proizvode temeljene na IP-u.

U prvom tromjesečju 2015. pokrenuta je usluga VPN u oblaku (Cloud VPN), prva DT-ova komercijalna usluga koja se temelji na centraliziranoj paneuropskoj IP mreži. T-HT je preuzeo usluge hostinga za tri članice Grupe DT (Hrvatsku, Mađarsku i Slovačku), ali i za sve druge koje će se pridružiti ovoj usluzi. Usluga VPN u oblaku koristi se samoposlužnim online portalom kako bi se korisnike na jednostavan način uputilo kako mogu odabrati, pretplatiti se na i aktivirati izuzetno sigurne i podesive internetske usluge.

Veleprodaja

U prvom tromjesečju 2015. bilo je 165 tisuća aktivnih ULL linija, što je bilo za 5,4% manje u odnosu na prvo tromjeseče 2014. ULL tržište smanjilo se zbog pojačanog fokusa alternativnih operatora na širokopojasne usluge. Broj veleprodajnih širokopojasnih pristupnih linija (DSL linija i linija za samostalni DSL) iznosio je 82 tisuće i bio je za 50,4% veći u odnosu na prvo tromjeseče 2014.

Broj WLR linija iznosio je 112 tisuća u odnosu na 120 tisuća u prvom tromjesečju 2014. kao posljedica smanjenja tržišta govornih usluga.

Kao posljedica ponude WLR-a, broj korisnika predodabira operatora (CPS) kao samostalne usluge smanjio se na 13 tisuća u prvom tromjesečju 2015., što predstavlja smanjenje od 32,5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

U prvom tromjesečju 2015. zabilježeno je 797 tisuća brojeva prenesenih iz HT-ove nepokretne mreže u druge nepokretne mreže, što je za 7,7% više u odnosu na prvo tromjeseče 2014. Rast broja prenesenih brojeva u odnosu na prošlu godinu prvenstveno je povezan s rastom usluga NBSA-a.

Regulirane cijene usluga završavanja poziva u nepokretnoj i pokretnoj mreži i započinjanja poziva u nepokretnoj mreži snižene su od 1. siječnja 2015.

Usluge roaminga pružene posjetiteljima bile su važan izvor prihoda od međunarodne veleprodaje u prvom tromjesečju 2015. Opći učinci nakon primjene reguliranih cijena na razini EU-a (s početkom u 2013. i daljnijim smanjenjem u 2014.) nastavili su se i 2015., što je pridonijelo značajnom porastu uporabe usluga roaminga stranih posjetitelja u pokretnoj mreži HT-a te maloprodajnih korisnika HT-a u inozemstvu. Posjetitelji su ostvarili 34,4% više minuta odlaznih razgovora i čak 202,6% više

podatkovnog prometa u odnosu na isto tromjesečje prošle godine. Istovremeno su na veleprodajnoj troškovnoj strani korisnici pokretne mreže HT-a ostvarili 26,4% više odlaznih poziva u roamingu u stranim zemljama i 168,0% više podatkovnog prometa u odnosu na prvo tromjesečje 2014.

Ukupni kapacitet podatkovnih i IP usluga prodanih stranim operatorima povećan je za 22,8%, što je pridonijelo prihodima od međunarodne veleprodaje.

Treći važan element koji je pridonio prihodima od međunarodne veleprodaje je završavanje i tranzit međunarodnog govornog prometa. Ukupna količina međunarodnog govornog prometa završenog u pokretnoj mreži HT-a bila je veća za 31,6% u odnosu na prvo tromjesečje 2014., dok je istovremeno međunarodni promet prema nepokretnoj mreži HT-a bio manji za 27,6%.

ICT

Kontinuirani rast u svim segmentima portfelja rezultat je strateškog fokusa Grupe T-HT u području usluga u oblaku i upravljanih rješenja.

Najsnažniji rast u Grupi ostvaren je u području prilagođenih rješenja za ICT te projekata povezanih s rješenjima za IP komunikaciju i izravno bankarstvo.

Portfelj ICT Marketplace proširen je novim uslugama u segmentu usluga u oblaku, Cloud Fax i Olive Box, dok je portfelj rješenja proširen rješenjima za izdavanje karata (Ticketing) i upravljanje dokumentima.

3. Financijski rezultati Grupe

3.1 Prihodi

u milijunima kuna (MSFI)	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihodi od govornih usluga	666	568	-14.8%
Prihodi od negovornih usluga	702	661	-5.9%
Ostali prihodi od usluga ¹⁾	143	146	1.7%
Terminalna oprema	68	72	5.8%
Razno ¹⁾	27	172	528.1%
Prihod	1,607	1,619	0.7%

¹⁾ U 2015. godini prihodi od opomena i kamata su prikazani u Ostalim prihodima od usluga, isti su za 1. kvartal 2014. prebačeni iz Razno (-15 milijuna kuna) u Ostale prihode od usluga (+15 milijuna kuna)

Ukupni su se konsolidirani prihodi povećali za 0,7% na 1.619 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na 1.607 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014. Povećanje je uzrokovano većim raznim prihodima (144 milijuna kuna), prihodima od terminalne opreme (4 milijuna kuna) i prihodima

od ostalih usluga (3 milijuna kuna), ali je djelomično neutralizirano smanjenjem prihoda od govornih usluga (99 milijuna kuna) i prihoda od negovornih usluga (41 milijun kuna).

Doprinos Optima Telekoma Grupi iznosio je 75 milijuna kuna, a sastojao se od 105 milijuna kuna prihoda Optima Telekoma kao treće strane, koji je u cijelom iznosu prikazan pod stavkom „razno“, i od 30 milijuna kuna odnosa između društava kojima su prvenstveno smanjeni prihodi od negovornih usluga na veleprodajnoj razini.

Padajući trend prihoda od govornih i negovornih usluga nastavak je negativnog trenda iz prethodnih godina zbog pogoršanja gospodarske situacije i intenziviranja tržišnog natjecanja pod utjecajem velikog broja ponuda tarifa s neograničenim prometom i stroge regulacije poslovanja nepokretnih komunikacija.

Doprinos društava kćeri prihodima Grupe u prvom tromjesečju 2015. iznosio je za Iskon 90 milijuna kuna (prvo tromjeseče 2014.: 89 milijuna kuna) i za Combis 80 milijuna kuna (prvo tromjeseče 2014.: 86 milijuna kuna).

Prihodi od govornih usluga

Pad prihoda od govornih usluga za 99 milijuna kuna, odnosno 14,8% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. bio je uzrokovani smanjenjem prihoda od govornih usluga u nepokretnoj (54 milijuna kuna, odnosno 14,7%) i pokretnoj mreži (45 milijuna kuna, odnosno 14,9%). Negativno je kretanje bilo vidljivo kako u segmentu privatnih (53 milijuna kuna, odnosno 11,8%) tako i u segmentu poslovnih korisnika (46 milijuna kuna, odnosno 20,8%).

U prvom tromjesečju 2015. prihodi od govornih usluga u nepokretnoj mreži na maloprodajnoj razini bili su manji za 39 milijuna kuna, odnosno 11,9%. Od ukupnog se odstupanja 23 milijuna kuna, odnosno 9,7% odnosi na privatne, a 16 milijuna kuna, odnosno 17,7% na poslovne korisnike. Pad je bio rezultat smanjenja broja maloprodajnih linija za 7,3% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, tekućeg trenda zamjene nepokretne telefonije pokretnom zbog snažnih ponuda usluga u pokretnoj mreži, koje su puno atraktivnije od ponuda govornih usluga u nepokretnoj mreži, i čvrstog regulatornog okruženja. Slijedom toga, broj minuta je bio manji za 17,3%, a ARPA za gorovne usluge po pristupu za 6,2%.

Pad prihoda od govornih usluga u nepokretnoj mreži na veleprodajnoj razini (15 milijuna kuna, odnosno 38,9%) prvenstveno je bio posljedica nižih nacionalnih cijena za nepokretne komunikacije (prvo tromjeseče 2015.: 0,005 kune u odnosu na prvo tromjeseče 2014.: 0,024 kuna) te smanjenja cijena međunarodnog međusobnog povezivanja u nepokretnoj i pokretnoj mreži (prvo tromjeseče 2015.: 0,063 kune u odnosu na prvo tromjeseče 2014.: 0,45 kuna) od siječnja 2015.

Pad prihoda od govornih usluga u pokretnoj mreži (45 milijuna kuna, odnosno 14,9%) zabilježen je u oba segmenta; u segmentu privatnih korisnika on je iznosio 30 milijuna kuna, odnosno 14,3%, a u segmentu poslovnih korisnika 15 milijuna kuna, odnosno 16,4%. Negativan je razvoj bio posljedica smanjenja prihoda od poziva završenih u pokretnoj mreži (MTC), pada prihoda od maloprodaje postpaid i prepaid usluga i smanjenja prihoda od posjetitelja.

Prihodi od MTC-a bili su manji za 23 milijuna kuna, odnosno 50,9% kao posljedica smanjenja cijene završavanja poziva u pokretnoj mreži u nacionalnom (prvo tromjesečje 2015.: 0,063 kune u odnosu na prvo tromjesečje 2014.: 0,1282 kune) i međunarodnom prometu (prvo tromjesečje 2015.: 0,063 kune u odnosu na prvo tromjesečje 2014.: 0,45 kuna).

Prihodi od prepaid usluga na maloprodajnoj razini bili su manji za 12 milijuna kuna, odnosno 14,8% kao posljedica smanjenja korisničke baze za 5,6% i manjeg ARPU-a. Korisnička je baza bila manja zbog snažnog tržišnog natjecanja i općeg pada tržišta prepaid usluga. Smanjeni ARPU bio je rezultat pojačanog fokusa na prepaid podatkovne pakete, čime je prepaid korisnicima osigurana povoljna cijena podatkovnog prometa i posljedično stvoren jači učinak trenda zamjene govornih usluga podatkovnim uslugama.

Prihodi od postpaida na maloprodajnoj razini bili su manji za 6 milijuna kuna, odnosno 3,7% zahvaljujući segmentu poslovnih korisnika. Usprkos blagom povećanju korisničke baze za 0,8% i većem broju minuta uporabe po prosječnom korisniku u segmentu poslovnih korisnika, cijene su niže zbog izuzetno oštре cjenovne konkurenkcije i regulacije roaminga na razini EU-a u kontinuirano nepovoljnem makroekonomskom okruženju. Međutim, prihodi od maloprodaje u segmentu privatnih korisnika bili su na jednakoj razini kao u prvom tromjesečju 2014. zbog stabilne korisničke baze i ARPU-a, a kao posljedica kontinuirane promidžbe uspješnih tarifa Plan i fokusa na zadržavanje korisnika.

Prihodi od posjetitelja bili su manji za 4 milijuna kuna, odnosno 58,2% zbog nižih cijena (daljnje smanjenje cijena od srpnja 2014. zbog provedbe regulacije EU-a), iako je govorni promet bio veći.

Prihodi od negovornih usluga

Prihodi od negovornih usluga bili su manji za 41 milijun kuna, odnosno 5,9% u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na prvo tromjesečje 2014. Negativno kretanje bilo je rezultat manjih prihoda od nepokretnih komunikacija na veleprodajnoj razini (28 milijuna kuna), prihoda od SMS-ova (10 milijuna kuna), ADSL-a (6 milijuna kuna), drugih prihoda od nepokretnih komunikacija (4 milijuna kuna) i tradicionalnih podatkovnih usluga (2 milijuna kuna). Negativan je razvoj bio djelomično neutraliziran većim prihodima od podatkovnih usluga u pokretnoj mreži (9 milijuna kuna).

Pad prihoda od negovornih usluga u nepokretnoj mreži na veleprodajnoj razini posljedica je interkompanijskih odnosa u vezi s Optima Telekomom.

Manji prihodi od ADSL-a uzrokovani su smanjenjem baze korisnika širokopojasnih usluga za 2,7%. Manji prihodi od tradicionalnih podatkovnih usluga bili su rezultat migracije na IP podatkovne usluge i cjenovne konkurenkcije na Ethernet tržištu.

Prihodi od televizije bili su u skladu s prvim tromjesečjem 2014. s obzirom na zasićenost tržišta televizije različitim pružateljima usluga i općenito nisku kupovnu moć domaćinstava koja optimiziraju troškove prelaskom na besplatne DVB-T kanale.

Rast prihoda od podatkovnih usluga u pokretnoj mreži bio je posljedica kontinuiranog trenda zamjene tradicionalnih govornih i SMS usluga podatkovnim uslugama, povećanja količine podatkovnog prometa uključenog u tarifne pakete i sve većeg udjela korisnika s pametnim telefonima. Veći broj korisnika tarifa Plan s uključenim multimedijima i velikim podatkovnim paketima pridonio je rastu prihoda od podatkovnih usluga.

Od ukupnog se odstupanja u prihodima od negovornih usluga 33 milijuna kuna, odnosno 12,8% odnosi na segment poslovnih korisnika, a 8 milijuna kuna, odnosno 1,8% na segment privatnih korisnika.

Prihodi od ostalih usluga

Do povećanja prihoda od ostalih usluga za 3 milijuna kuna, odnosno 1,7% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. u prvom je redu došlo zbog većeg doprinosa E-Toursa.

Terminalna oprema

Prihodi od terminalne opreme bili su veći za 4 milijuna kuna, odnosno 5,8% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. Takav je razvoj bio rezultat pozitivnih učinaka razdvojenih ugovora i većeg broja prodanih uređaja veće vrijednosti u segmentu poslovnih korisnika, što je za posljedicu imalo povećanje prihoda za 9 milijuna kuna, odnosno 49,8%. S druge strane, prihodi od privatnih korisnika bili su manji za 5 milijuna kuna, odnosno 11,1% zbog nižih cijena uređaja i većeg udjela korisnika s tarifama niže vrijednosti.

Razno

Do povećanja raznih prihoda za 144 milijuna kuna, odnosno 528,1% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. u prvom je redu došlo zbog prihoda konsolidiranog segmenta Optima Telekoma u iznosu od 105 milijuna kuna.

Bez tog je učinka povećanje od 40 milijuna kuna uglavnom bilo rezultat nove naknade koja je uvedena 1. srpnja, a koja se naplaćuje korisnicima pokretnih komunikacija kao posljedica nove naknade koju je nametnula vlada (31 milijun kuna), i većih prihoda od energetskog poslovanja (11 milijuna kuna) zbog veće korisničke baze. Taj je pozitivan razvoj bio djelomično neutraliziran smanjenjem prihoda od usluga nacionalnog roaminga za 2 milijuna kuna zbog nižih cijena.

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja bili su manji za 19 milijuna kuna, odnosno 45,9% u odnosu na prvo tromjeseče 2014., u prvom redu kao rezultat manjih prihoda od kazni i naknada povezanih sa sudskim odlukama u postupcima naplate.

3.2 Troškovi redovnog poslovanja

Ukupni konsolidirani troškovi redovnog poslovanja povećani su za 19 milijuna kuna, odnosno 1,7%, na 1.092 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015.

To je povećanje osobito bilo rezultat negativnog kretanja ostalih troškova (55 milijuna kuna), koje je bilo kompenzirano smanjenjem materijalnih troškova (21 milijuna kuna), troškova zaposlenika (11 milijuna kuna) i vrijednosnog usklađenja imovine (4 milijuna kuna).

Ako se izuzmu troškovi otpremnina (prvo tromjeseče 2015.: 73 milijuna kuna u odnosu na prvo tromjeseče 2014.: 54 milijuna kuna) i doprinos Optima Telekoma od 51 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015., troškovi redovnog poslovanja smanjeni su za 51 milijuna kuna, odnosno 5,0 %, na 968 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015.

3.2.1 Materijalni troškovi

Materijalni su troškovi smanjeni s 457 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014. na 436 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. kao rezultat manjih troškova trgovачke robe, materijalnih troškova i troškova energije (13 milijuna kuna, odnosno 4,6%) te troškova usluga (8 milijuna kuna, odnosno 4,6%).

Troškovi trgovачke robe bili su manji (18 milijuna kuna) prvenstveno zahvaljujući manjim troškovima trgovачke robe za pokretnu komunikaciju (13 milijuna kuna) i ICT (13 milijuna kuna), dok su troškovi trgovачke robe za nepokretnu komunikaciju bili veći (7 milijuna kuna) u odnosu na prvo tromjeseče 2014.

Smanjenje troškova trgovачke robe za pokretnu komunikaciju u prvom je redu zabilježeno u segmentu privatnih korisnika (14 milijuna kuna) kao posljedica većeg udjela korisnika s tarifama niže vrijednosti i jeftinijim uređajima, što je, međutim, u manjoj mjeri bilo neutralizirano povećanjem od 1 milijun kuna u segmentu poslovnih korisnika.

Do smanjenja troškova trgovачke robe za ICT došlo je zbog različite dinamike projekata.

Povećanje u području nepokretnih komunikacija, kako u segmentu poslovnih (5 milijuna kuna) tako i u segmentu privatnih korisnika (2 milijuna kuna), bilo je rezultat povećanja broja aktivnosti zadržavanja korisnika.

Smanjenje troškova materijala i energije (5 milijuna kuna) prvenstveno je bilo rezultat ušteda ostvarenih zatvaranjem centrala u okviru PSTN migracije u četvrtom tromjesečju 2014. S druge je strane povećanje troškova prodaje energije (10 milijuna kuna) bilo prvenstveno posljedica većeg broja korisnika.

Do smanjenja troškova usluga prvenstveno je došlo zahvaljujući nižim naknadama za autorska prava i nižim telekomunikacijskim troškovima, što je bilo djelomično neutralizirano većim ostalim troškovima usluga.

Do smanjenja naknada za autorska prava (10 milijuna kuna) došlo je zbog većeg udjela ugovora za kapitalizaciju prava na sadržaj i smanjenja broja televizijskih korisnika za 0,6%.

Troškovi nacionalnih telekomunikacijskih usluga smanjeni su (17 milijuna kuna) prvenstveno kao rezultat nižih jediničnih cijena završavanja poziva u nepokretnoj (FTR) i pokretnoj mreži (MTR) od siječnja 2015. te pada prometa u nepokretnoj mreži za 17,3%. Od ukupnog se odstupanja 15 milijuna kuna odnosi na privatne korisnike i 9 milijuna kuna na poslovne korisnike, ali to je bilo djelomično neutralizirano većim troškovima konsolidiranog segmenta Optima Telekoma u iznosu od 8 milijuna kuna.

Povećanje međunarodnih telekomunikacijskih troškova (14 milijuna kuna) prvenstveno proizlazi iz konsolidiranog segmenta Optima Telekoma u iznosu od 15 milijuna kuna.

Ostali troškovi usluga bili su veći (4 milijuna kuna) prvenstveno zbog konsolidiranog segmenta Optima Telekoma.

Ako se izuzme doprinos Optima Telekoma od 26 milijuna kuna, materijalni su troškovi bili manji za 47 milijuna kuna.

3.2.2 Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika smanjeni su za 11 milijuna kuna, odnosno 3,6%, na 304 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015.

Ako se izuzmu troškovi otpremnina (prvo tromjeseče 2015.: 73 milijuna kuna u odnosu na prvo tromjeseče 2014.: 54 milijuna kuna) i doprinos Optima Telekoma od 14 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015., troškovi zaposlenika smanjeni su za 44 milijuna kuna. Do toga je došlo prvenstveno zahvaljujući manjim troškovima bruto plaća zbog manjeg broja zaposlenika ekvivalenta punom radnom vremenu (FTE) i manjim pravima iz novog Kolektivnog ugovora koji je na snazi od 1. srpnja 2014.

Broj FTE-ova smanjen je s 5.493 u prvom tromjesečju 2014. na 4.985 u prvom tromjesečju 2015., prvenstveno kao rezultat prijenosa 631 FTE-a iz HT-ove tehnološke jedinice za izgradnju i održavanje u društvo Ericsson Nikola Tesla od 1. rujna 2014. Osim toga, smanjenje broja FTE-ova bilo je rezultat programa restrukturiranja broja radnika i reorganizacije. Taj je učinak bio djelomično neutraliziran novim zapošljavanjima za potrebe transformacije Društva. Doprinos Optima Telekoma bio je 400 FTE-ova.

3.2.3 Ostali troškovi

Ostali troškovi povećani su za 55 milijuna kuna, odnosno 19,1%, na 343 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015., prvenstveno zbog negativnog učinka većih troškova licenci (44 milijuna kuna) i održavanja (10 milijuna kuna).

Do povećanja troškova licenci u prvom je redu došlo zbog novog bloka spektra i veće vladine naknade za uporabu spektra koja je uvedena 23. svibnja 2014. Povećanje troškova održavanja bilo je rezultat izdvajanja HT-ove tehnološke jedinice za izgradnju i održavanje. Pored toga, troškovi održavanja Optima Telekoma (4 milijuna kuna) također su pridonijeli povećanju troškova.

3.3 Vrijednosno usklađenje imovine

Vrijednosno usklađenje imovine smanjeno je za 4 milijuna kuna, odnosno 17,6%, na 21 milijun kuna u prvom tromjesečju 2015. Navedeno je smanjenje prvenstveno ostvareno u segmentu poslovnih korisnika (22 milijuna kuna) kao posljedica vrijednosno usklađenih potraživanja u prvom tromjesečju 2014. od nacionalnih telekomunikacijskih operatera. To je bilo djelomično neutralizirano povećanjem u segmentu privatnih korisnika (16 milijuna kuna) do kojega je u prvom redu došlo u području pokretnih komunikacija, a kao posljedica većeg broja sudskih tužbi. Konsolidirani segment Optima Telekoma ostvario je doprinos u iznosu od 1 milijuna kuna.

3.4 Amortizacija

Amortizacija je bila veća za 33 milijuna kuna, odnosno 10,2% u odnosu na prvo tromjeseče 2014. Učinak konsolidacije Optima Telekoma iznosio je 27 milijuna kuna.

3.5 Profitabilnost Grupe HT

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihod	1,607	1,619	0.7%
EBITDA prije jednokratnih stavki	630	622	-1.2%
Jednokratne stavke ¹	54	73	34.3%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	575	549	-4.6%
EBIT (dubit iz redovnog poslovanja)	250	191	-23.7%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	199	151	-24.0%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	39.2%	38.4%	-0.7 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	35.8%	33.9%	-1.9 p.p.
Marža EBIT-a	15.6%	11.8%	-3.8 p.p.
Marža neto dobiti	12.4%	9.3%	-3.0 p.p.

1) Jednokratne stavke odnose se na troškove opremnine

EBITDA prije jednokratnih stavki smanjena je za 8 milijuna kuna, odnosno 1,2%, na 622 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015., prvenstveno kao rezultat manjih ostalih prihoda iz redovnog poslovanja (19 milijuna kuna, odnosno 45,9%), što je bilo djelomično kompenzirano većim prihodima (11 milijuna kuna, odnosno 0,7%).

Doprinos Optima Telekoma EBITDA-i Grupe iznosio je 25 milijuna kuna, a činilo ga je 52 milijuna kuna doprinosa Optima Telekoma kao treće strane i 28 milijuna kuna interkompanijskih odnosa između društava.

Konsolidirana neto dobit nakon manjinskih udjela smanjena je za 24,0% na 151 milijun kuna u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na 199 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014.; bez utjecaja povećanja jednokratnih stavki u prvom tromjesječju 2015. u odnosu na prvo tromjeseče 2014. godine (troškovi otpremnina povezani s transformacijom u iznosu od 19 milijuna kuna), neto dobit bi se smanjila za 14,6% na 170 milijuna kuna.

Navedeno je smanjenje neto dobiti prvenstveno bilo rezultat kretanja EBITDA-e, na koje su dodatno utjecali veće jednokratne stavke (troškovi otpremnina povezani s transformacijom u iznosu od 19 milijuna kuna), veća amortizacija (33 milijuna kuna) i smanjeni neto financijski prihodi (6 milijuna kuna), što je djelomično bilo kompenzirano manjim oporezivanjem (9 milijuna kuna) i doprinosom nekontrolirajućih udjela (9 milijuna kuna).

Negativan doprinos neto financijskih prihoda od 6 milijuna kuna bio je rezultat većih financijskih troškova Optima Telekoma (8 milijuna kuna), manjih prihoda od ulaganja u zajedničke pothvate (3 milijuna kuna), što je u manjoj mjeri bilo kompenzirano većim tečajnim dobiticima (5 milijuna kuna).

Optima Telekom pridonio je neto dobiti Grupe gubitkom od 2 milijuna kuna.

3.6 Bilanca

Ukupna vrijednost imovine ostala je stabilna u odnosu na kraj 2014. godine.

Ukupni dionički kapital i rezerve povećani su s 11.235 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. na 11.387 milijuna kuna na dan 31. ožujka 2015., kao rezultat realizirane neto dobiti za prvo tromjeseče 2015. u iznosu od 151 milijuna kuna.

Ukupne kratkoročne obveze smanjene su za 115 milijuna kuna na 1.774 milijuna kuna na dan 31. ožujka 2015., prvenstveno zbog obračuna većih obveza za kapitalna ulaganja na kraju godine.

3.7 Novčani tok

Tijek novca iz redovnog poslovanja glavni je izvor sredstava Grupe T-HT koji Društvu omogućuje financiranje kapitalnih ulaganja i isplatu dividende.

U odnosu na prvo tromjeseče 2014., neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti smanjen je za 14,2%, u prvom redu zbog manje dobiti prije oporezivanja (EBT) i većeg opsega plaćanja obveza prema dobavljačima.

Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti smanjen je za 11,8%, u prvom redu zbog većih financijskih ulaganja i većih isplata za kapitalna ulaganja.

Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti smanjen je za 30,5%, u prvom redu zbog većih otplata financijskih zajmova Optima Telekoma i nešto veće otplate ugovora koji se odnose na sadržaje.

3.8 Kapitalna ulaganja

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
HT Grupa	188	253	34.5%
Omjer ulaganja u dugotr. imovinu / prihodi	11.7%	15.6%	3.9 p.p.

Realizacija kapitalnih ulaganja u iznosu od 253 milijuna kuna bila je veća za 65 milijuna kuna, odnosno 34,5% u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

U prvom tromjesečju 2015. fokus je bio na dalnjem razvoju mrežne infrastrukture, povećanju kapaciteta i dostupnosti širokopojasnog pristupa i provedbi IP transformacije s ciljem osiguravanja kontinuiteta poslovanja i dugotrajne održivosti tržišnog položaja.

Nastavljeno je uvođenje širokopojasnih usluga u pokretnoj mreži kojim se omogućuju bolji rezultati u odnosu na konkurenциju u području širokopojasnih usluga u pokretnoj mreži, pokrivenosti, kapaciteta, podesivosti i radnih učinaka. Propusnost pri preuzimanju za tehnologiju 4G povećana je na 150 Mbps u području pokrivenosti LTE1800 i na 115 Mbps u području pokrivenosti LTE800. Pokrivenost i pristupni kapaciteti širokopojasnih usluga u pokretnoj mreži povećani su realizacijom 9 novih lokacija, 42 nove 3G usluge i 49 nove 4G usluge. Pored toga, prijenosni sustavi za 165 2G usluga migrirani su na IP tehnologiju. Na kraju prvog tromjesečja 2015., HT ostvario je pokrivenost 4G mrežom od 49%, a pokrivenost stanovništva (u zatvorenom prostoru) 3G mrežom 77%.

U području nepokretnih mreža nastavljeno je s ulaganjima u postojeću optičku pristupnu mrežu i ostvarena je brojka od 101.234 domaćinstva s FTTH pristupom. Pored toga, nastavljeno je s ulaganjima u bakrenu pristupnu mrežu te je 66% lokacija opremljeno VDSL opremom i završeno je šest projekata modernizacije pristupne mreže sa značajnim skraćivanjem pristupne petlje.

Implementacija platforme za usluge u potpunosti utemeljene na IP-u strateški je prioritet transformacije poslovanja u razdoblju od 2012. do 2015. Na kraju ožujka 2015. ukupno je 959.939 (84,2%) korisnika bilo migrirano sa zastarjele TDM tehnologije za gorovne usluge na IP. Završena je nadogradnja postojeće televizijske platforme implementacijom novog motora za preporuke kako bi se poboljšalo korisničko iskustvo. U HT-ovoј Metro Ethernet mreži instalirano je šest novih IP usmjernika od 10 Gbps. U tijeku je migracija korisnika.

U pogledu aktivnosti i postignuća IT-a, fokus je bio na tehnološkoj realizaciji poslovnog modela digitalnog društva i transformaciji modela online poslovanja, konvergenciji poslovnog portfelja (portfelj sljedeće generacije - Tina) i konsolidaciji informacijskih sustava i poslovne podrške (upravljanje odnosima s korisnicima (CRM) / obračun i naplata, Ultimet upp, Easy to partner - Steckerleiste itd.). U tijeku je integracija IT infrastrukture s migracijom sustava.

4. Analiza rezultata po segmentima

Nakon finansijske konsolidacije Optima Telekoma u rezultate Grupe za treće tromjesečje 2014. poslovni segmenti Grupe su segment privatnih korisnika, segment poslovnih korisnika, mreža i funkcije podrške i konsolidirana jedinica Optima.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Pored toga, segment poslovnih korisnika odgovoran je za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih komunikacija.

Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije.

ISKON, Combis, KDS i E-Tours, društva u potpunom vlasništvu T-HT-a, dio su gore navedenih segmenata i imaju jednaku strukturu kao i matično društvo.

Konsolidirana jedinica Optima uključuje doprinos svih funkcija Optima Telekoma finansijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i za druge poslovne segmente, osim pojedinosti o prihodima o kojima se izvješćuje u cijelokupnom iznosu pod stavkom prihoda „razno“. U skladu s „Kineskim zidom“ koji je uveo regulator, pristup brojčanim podacima Optima Telekoma ograničen je. Slijedom toga, provodi se samo finansijska konsolidacija bez uključivanja nefinansijskih KPU-ova Optima Telekoma u postignuća Grupe.

U finansijskim izvješćima Grupa izvješćuje o segmentima na temelju doprinosa EBITDA-i prije jednokratnih stavki. Prihodi i rashodi segmenata uključuju primarne rezultate.

Amortizacija se ne dodjeljuje segmentima, osim dijela koji se odnosi na Optima Telekom, jer je većina vezana uz nepokretnu i pokretnu mrežu koja je dio mreže i funkcija podrške.

4.1 Finansijski rezultati segmenta privatnih korisnika

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihodi od govornih usluga	446	393	-11.8%
Prihodi od negovornih usluga	442	434	-1.8%
Ostali prihodi od usluga ¹⁾	11	11	6.8%
Terminalna oprema	49	44	-11.1%
Razno ¹⁾	3	39	

Prihod	951	921	-3.1%
Troškovi redovnog poslovanja	294	281	-4.5%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	657	640	-2.5%

¹⁾ U 2015. godini prihodi od opomena i kamata su prikazani u Ostalim prihodima od usluga, isti su za 1. kvartal 2014. prebačeni iz Razno (-9 milijuna kuna) u Ostale prihode od usluga (+9 milijuna kuna)

4.2 Financijski rezultati segmenta poslovnih korisnika

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihodi od govornih usluga	220	175	-20.8%
Prihodi od negovornih usluga	260	227	-12.8%
Ostali prihodi od usluga ¹⁾	133	135	1.3%
Terminalna oprema	19	28	49.8%
Razno ¹⁾	24	28	15.9%
Prihod	656	593	-9.7%
Troškovi redovnog poslovanja ²⁾	338	296	-12.3%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	319	296	-7.0%

¹⁾ U 2015. godini prihodi od opomena i kamata su prikazani u Ostalim prihodima od usluga, isti su za 1. kvartal 2014. prebačeni iz Razno (-6 milijuna kuna) u Ostale prihode od usluga (+6 milijuna kuna)

²⁾ Operativni troškovi po segmentima za 2014. promjenjeni u usporedbi s originalno izveštenom 2014. godinom zbog organizacijskih promjena u 2014.

4.3 Financijski rezultati Mreže i funkcija podrške

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	41	21	-48.1%
Troškovi redovnog poslovanja ¹⁾	387	388	0.4%

EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-346	-367	-6.2%
--	-------------	-------------	--------------

¹⁾ Operativni troškovi po segmentima za 2014. promijenjeni u usporedbi s originalno izvještenom 2014. godinom zbog organizacijskih promjena u 2014.

4.4. Financijski rezultati Segmenta Optima konsolidirano

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Razno	0	105	-
Prihod	0	105	-
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	0	1	-
Troškovi redovnog poslovanja	0	53	-
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	0	52	-

5. Hrvatski Telekom d.d. financijska obilježja

Prihodi

Prihodi su smanjeni za 60 milijuna kuna na 1.396 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na 1.455 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014. Smanjenje je uzrokovano manjim prihodima od govornih usluga (94 milijuna kuna) i negovornih usluga (17 milijuna kuna), koji se prvenstveno odnose na pad prihoda od ADSL-a. Kretanje je djelomično neutralizirano povećanjem raznih prihoda (40 milijuna kuna), uglavnom kao rezultat nove naknade koja se naplaćuje korisnicima usluga u pokretnoj mreži kao posljedica nove naknade koju je nametnula vlada, većim ostalim prihodima od usluga (7 milijuna kuna) uglavnom od ICT-a, i terminalne opreme (4 milijuna kuna).

EBITDA prije jednokratnih stavki

EBITDA prije jednokratnih stavki smanjena je za 46 milijuna kuna na 572 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na 618 milijuna kuna iz prvog tromjesečja 2014. uglavnom kao rezultat manjih prihoda (60 milijuna kuna) i ostalih prihoda iz redovnog poslovanja (19 milijuna kuna) koji su djelomično kompenzirani nižim troškovima iz redovnog poslovanja (32 milijuna kuna).

Troškovi iz redovnog poslovanja HT d.d.-a prije jednokratnih stavki smanjeni su za 32 milijuna kuna na 844 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. sa 876 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014.

To smanjenje je posljedica nižih materijalnih troškova (33 milijuna kuna), troškova zaposlenika (44 milijuna kuna) i vrijednosnog usklajenja imovine (7 milijuna kuna) što je djelomično neutralizirano povećanjem ostalih troškova (48 milijuna kuna), prvenstveno zbog negativnog učinka većih troškova licenci i održavanja, te nižim kapitaliziranim radom Grupe (4 milijuna kuna).

Materijalni troškovi smanjeni su kao rezultat nižih troškova telekomunikacijskih usluga i trgovačke robe. Isključujući troškove otpremnina (prvo tromjesečje 2015.: 71 milijun kuna u odnosu na prvo trmjesečje 2014.: 54 milijuna kuna), troškovi zaposlenika smanjeni su za 44 milijuna kuna zbog manjeg broja zaposlenika ekvivalenta na puno radno vrijeme, te manjim pravima iz Kolektivnog ugovora.

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjena je za 50 milijuna kuna na 149 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2015. u odnosu na 199 milijuna kuna u prvom tromjesečju 2014. Navedeno je smanjenje prvenstveno posljedica kretanja EBITDA-e, na koje su dodatno utjecale veće jednokratne stavke (troškovi otpremnina povezani s transformacijom za 16 milijuna kuna), veća amortizacija (4 milijuna kuna), što je djelomično kompenzirano većim neto financijskim prihodima (4 milijuna kuna) i nižim porezima (12 milijuna kuna).

6. Upravljanje rizicima

Osim promjena u poslovanju i regulatornih kretanja navedenih u ovom izješču te objavljenim revidiranim financijskim izješćima za 2014., nisu zabilježene nikakve bitne promjene u odnosu na profil rizika Grupe u promatranom razdoblju.

7. Izgledi za Grupu u 2015. nepromijenjeni

Prihodi

Prošle godine nije došlo do oporavka nacionalnog gospodarstva. Recesija je i dalje bila prisutna, a prognoza BDP-a je -0,8% za 2014. i oko nule za 2015. Stopa je nezaposlenosti i dalje visoka, brojna su društva provela mjere restrukturiranja, dok su se javni dug i proračunski deficit povećali.

Smanjila se potrošnja na telekomunikacijske usluge kako u privatnom tako i u korporativnom sektoru, a pritisak konkurencije i stroži nacionalni režim te regulatorni režim EU-a i dalje utječe na poslovanje Grupe.

Usprkos takvom gospodarskom okruženju i drugim izazovima, među kojima je i nova naknada za uporabu spektra koju je vlada nametnula u 2014., Grupa očekuje da će u 2015. prihodi ostati stabilni zahvaljujući snažnjem doprinosu određenih područja rasta unutar Grupe, uz potporu intenzivnog programa ulaganja, kao i potpunoj konsolidaciji Optima Telekoma za cijelu godinu.

EBITDA prije jednokratnih stavki

Gore opisano gospodarsko okruženje i prihodovni trendovi uz promjenu strukture prihoda utjecat će na EBITDA-u. Međutim, kontinuiranim fokusom Grupe na transformacijske inicijative pridonijet će se zadržavanju visoke razine profitabilnost. Slijedom toga, Grupa u 2015. očekuje maržu EBITDA-e od oko 40%.

Ulaganja

HT Grupa već neko vrijeme prepoznaje potrebu za strateškim pomakom u pogledu ulaganja s ciljem jačanja tržišnog položaja Grupe pružanjem visokokvalitetnih korisničkih usluga uz istovremeno podupiranje općeg stanja i konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Poboljšanjem regulatornog okruženja za ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu u Hrvatskoj do kojeg je došlo krajem 2014. Grupi je konačno omogućeno da znatna sredstva namjeni ulaganjima u mrežu.

HT Grupa pojačat će i fokusirati svoja ulaganja u infrastrukturu, korisničke procese i usluge i istovremeno pratiti prilike za poslovno širenje na domaćim i regionalnim tržištima.

Grupa osobito planira znatno povećanje infrastrukture s posebnim naglaskom na ulaganja u širokopojasne usluge u nepokretnoj i pokretnoj mreži. Time će se Grupi omogućiti ostvarivanje ciljeva predviđenih za kraj 2015. godine, a to su pokrivenost kućanstava pristupom nove generacije NGA (širokopojasne usluge u nepokretnoj mreži > 30 Mbps) od oko 50% i pokrivenost LTE-om (4G) od oko 60% stanovništva (u zatvorenom prostoru).

Planirana su ukupna ulaganja Grupe od 1.350 milijuna kuna, što predstavlja jednokratno povećanje od oko 26% u odnosu na 2014.

8. Financijska izvješća Grupe HT

8.1 Konsolidirani račun dobiti i gubitka

u milijunima kuna (MSFI)	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Prihodi od govornih usluga	666	568	-14.8%
Prihodi od negovornih usluga	702	661	-5.9%
Ostali prihodi od usluga ¹⁾	143	146	1.7%
Terminalna oprema	68	72	5.8%
Razno ¹⁾	27	172	528.1%
Prihod	1,607	1,619	0.7%
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	41	22	-45.9%
Ukupni operativni prihod	1,648	1,641	-0.5%
Troškovi redovnog poslovanja	1,073	1,092	1.7%
Materijalni troškovi	457	436	-4.6%
Troškovi osoblja	316	304	-3.6%
Ostali troškovi	288	343	19.1%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-13	-13	1.8%
Vrijednosno usklađivanje	25	21	-17.6%
EBITDA	575	549	-4.6%
Amortizacija	325	358	10.2%
EBIT	250	191	-23.7%
Financijski prihod	13	18	36.1%
Prihod od ulaganja u zajednički pothvat	0	-2	
Financijski rashod	18	27	48.0%
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	246	180	-26.7%
Porez	48	38	-19.8%
Neto dobit	199	142	-28.3%
Nekontrolirajući udjeli	0	-9	-
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	199	151	-24.0%
Jednokratne stavke ²⁾	54	73	34.3%
EBITDA prije jednokratnih stavki	630	622	-1.2%

¹⁾ U 2015. godini prihodi od opomena i kamata su prikazani u Ostalim prihodima od usluga, isti su za 1. kvartal 2014. prebačeni iz Razno (-15 milijuna kuna) u Ostale prihode od usluga (+15 milijuna kuna)

²⁾ Odnose se na troškove restrukturiranja za otpremnine

8.2 Konsolidirana bilanca

u milijunima kuna (MSFI)	31. Pro. 2014.	31. Ožu. 2015.	% promjene 15./14.
Nematerijalna imovina	1,716	1,644	-4.2%
Materijalna imovina	5,577	5,544	-0.6%
Dugotrajna finansijska imovina	735	739	0.5%
Potraživanja	121	108	-10.5%
Odgodenja porezna imovina	51	50	-1.2%
Ukupna dugotrajna imovina	8,200	8,085	-1.4%
Zalihe	115	128	10.6%
Potraživanja	1,525	1,465	-3.9%
Kratkotrajna finansijska imovina	1,539	770	-49.9%
Novac u banci i blagajni	2,192	3,111	41.9%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	264	247	-6.5%
Ukupna kratkotrajna imovina	5,635	5,720	1.5%
UKUPNA AKTIVA	13,835	13,806	-0.2%
Temeljni kapital	8,883	8,883	0.0%
Rezerve iz dobiti	409	410	0.1%
Revalorizacijske rezerve	2	8	316.7%
Zadržana dobit	673	1,816	169.6%
Dobit poslovne godine	1,142	151	-86.8%
Nekontrolirajući udjeli	125	119	-4.8%
Ukupni kapital i rezerve	11,235	11,387	1.3%
Rezerviranja	71	76	6.4%
Dugoročne obveze	590	521	-11.6%
Odgodenja porezna obveza	50	49	-2.7%
Ukupne dugoročne obveze	711	646	-9.2%

Kratkoročne obveze	1,742	1,595	-8.5%
Odgođeni prihod	111	99	-11.0%
Rezerviranja za otpremnine	35	80	126.1%
Ukupne kratkoročne obveze	1,889	1,774	-6.1%
Ukupne obveze	2,600	2,419	-6.9%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	13,835	13,806	-0.2%

8.3 Konsolidirano izvješće o tijeku novca

u milijunima kuna (MSFI)	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Dobit prije poreza	246	180	-26.7%
Amortizacija	325	358	10.2%
Povećanje/Smanjenje kratkoročnih obveza	-80	-191	-136.8%
Povećanje/Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	111	124	11.7%
Povećanje/Smanjenje zaliha	-24	-12	49.6%
Ostalo povećanje/smanjenje novčanog tijeka	-88	-40	54.9%
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	489	420	-14.2%
Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	0	3	-
Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih finansijskih instrumenata	1	0	-20.5%
Novčani primici od kamata	7	6	-19.8%
Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	918	1,001	9.1%
Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	926	1,011	9.2%
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-208	-232	-11.9%
Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih finansijskih instrumenata	0	0	-
Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-90	-225	-149.0%
Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-298	-457	-53.4%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	628	553	-11.8%
Ukupno novčani primici od finansijskih aktivnosti	0	0	-
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	0	-8	-
Novčani izdaci za isplatu dividendi	0	0	21.1%
Novčani izdaci za otplatu finansijskog najma	-1	-2	-95.1%
Ostali novčani izdaci od finansijskih aktivnosti	-46	-52	-11.3%

Ukupno novčani izdaci od finansijskih aktivnosti	-47	-62	-30.5%
Neto novčani tijek od finansijskih aktivnosti	-47	-62	-30.5%
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	1	7	565.8%
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	2,039	2,192	7.5%
Neto (odljev) / priljev novca i novčanih ekvivalenta	1,071	919	-14.2%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	3,110	3,111	0.0%

Napomena: Tijek novca 2014. prilagođen, promjene su napravljene kako bi se pojedinačno izvjestili novčani odljevi za ugovore sadržaja i regulatornih dozvola unutar novčanog tijeka iz finansijskih aktivnosti te zbog promjena u metodologiji novčanog tijeka vezano uz kupnju dugotrajne imovine

8.4 Konsolidirano usklađivanje EBITDA-e

u milijunima kuna	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Rezultat po segmentima (EBITDA Doprinos)			
Segment Privatnih korisnika	657	640	-2.5%
Segment Poslovnih korisnika	319	296	-7.0%
Mreža i funkcije podrške	-346	-367	-6.2%
Segment Optima konsolidirano	0	52	-
Ukupan EBITDA doprinos segmenata prije jednokratnih stavki	630	622	-1.2%
Jednokratne stavke	54	73	34.3%
Ukupna EBITDA	575	549	-4.6%

8.5 Prihodi Grupe prema prijašnjoj strukturi izvješćivanja

u milijunima kuna (MSFI)	Q1 2014.	Q1 2015.	% promjene 15./14.
Pokretna telefonija	637	623	-2.2%
Nepokretna telefonija	315	275	-12.9%
Veleprodajne usluge	115	73	-36.7%
Internetske usluge	395	388	-1.7%

Podatkovne usluge	23	20	-10.7%
ICT	113	114	0.2%
Razno	8	113	
Prihod od prodaje električne energije	0	11	
Prihod od ostalih netelekomunikacijskih usluga	1	3	147.3%
Prihod	1,607	1,619	0.7%

8.6. Bilješke uz sažeta konsolidirana finansijska izvješća za razdoblje završeno 31. ožujka 2015. godine

Osnova izvješćivanja

Sažeta konsolidirana finansijska izvješća za razdoblje završeno 31. ožujka 2015. godine pripremljena su na temelju računovodstvenih politika koje su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja.

Računovodstvene politike

Konsolidirana finansijska izvješća su sastavljena prema načelu povijesnih troškova, uz izuzetke finansijske imovine raspoložive za prodaju koja se iskazuje po fer vrijednosti.

Sažeta konsolidirana finansijska izvješća pripremljena su temeljem istih računovodstvenih politika, prikaza i metoda izračuna koji su se koristili prilikom pripreme godišnjih konsolidiranih finansijskih izvješća na 31. prosinac 2014. godine.

Preuzeto upravljanje OT-Optima telekomom

Hrvatski Telekom je 11. rujna 2013. godine podnio Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja potpunu prijavu namjere provedbe koncentracije poduzetnika HT i Optima Telekom (stjecanje kontrole nad Optima Telekomom od strane HT-a).

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je 19. ožujka 2014. godine ocijenila predmetnu koncentraciju uvjetno dopuštenom te su prihvaćeni uvjeti i mjere koje sudionici koncentracije (HT i Optima) moraju ispunjavati kako bi se otklonili negativni učinci koncentracije na tržišno natjecanja.

HT je 18. lipnja 2014. objavio da je preuzeo upravljanje društvom Optima Telekom u trajanju od 4 godine nakon završetka postupka predstečajne nagodbe te donošenja i upisa odluka Glavne skupštine Optima Telekoma.

Podaci o segmentima

Za poslovni oblik izvješća o segmentima određeni su Segment privatnih korisnika, Segment poslovnih korisnika, Segment mreže i funkcija podrške i Segment Optima Telekom konsolidirano jer na rizike i stope povrata Grupe prvenstveno utječu razlike u tržištu i korisnicima. Segmenti su organizirani i vođeni odvojeno prema prirodi korisnika i tržišta kojima se pružaju usluge, gdje svaki segment predstavlja stratešku poslovnu jedinicu koja nudi različite proizvode i usluge.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Također je odgovoran za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih komunikacija.

Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije. Mreža i funkcije podrške uključeni su u informacije o segmentima kao dobrovoljno objavljivanje jer ne ispunjava kriterije poslovnog segmenta.

Segment Optima Telekom uključuje kontibuciju svih funkcija Optime Telekom rezultatu Grupe u istoj izvještajnoj strukturi koja se primjenjuje i za ostale segmente, osim detalja o prihodima koji se objavljaju u kategoriji ostali prihodi.

Sukladno pravilima "Kineskog zida" koje je uveo regulator, pristup podacima Optime Telekom je ograničen.

Uprava kao glavni donositelj poslovnih odluka prati poslovne rezultate poslovnih jedinica zasebno u svrhu donošenja odluka o alociranju resursa i ocjena rezultata. Rezultat segmenta se procjenjuje temeljem kontribucijske marže II ili Dobit iz osnovne djelatnosti (kao što je prikazano u tabeli ispod).

Zemljopisne objave Grupe temelje se na zemljopisnom položaju njenih korisnika.

Menadžment Grupe ne prati imovinu i obveze po segmentima te iz toga razloga nisu objavljene te informacije.

Podružnice u stopostotnom vlasništvu Iskon Internet, Combis, KDS i E-tours su konsolidirane u odgovarajućim poslovnim segmentima.

Za razdoblje završeno 31. ožujka 2014. godine	Privatni milijuni kuna	Poslovni milijuni kuna	Mreža i funkcije podrške milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Prihodi segmenta	951	656	-	1.607
<i>Prihodi od usluga, ispravljeno</i>	899	613	-	1.512
<i>Prihodi od prodaje robe</i>	49	19	-	68
<i>Ostali prihodi, ispravljeno</i>	3	24	-	27
Direktни трошкови – производни	(66)	(53)	-	(119)
Prihodi i трошкови од потраживања од купача	3	(27)	-	(24)
Kontribucijska маржа I, исправљено	888	576	-	1.464
Direktни трошкови – непроизводни	(134)	(156)	-	(290)
Резултат сегмента, исправљено	754	420	-	1.174
Ostali приходи	-	-	40	40
Ostali пословни трошкови	(117)	(111)	(411)	(639)
Амортизација и умањење вредности дуготрајне имовине	-	-	(325)	(325)
Добит из основне дјелатности, исправљено	637	309	(696)	250

Za razdoblje završeno 31. ožujka 2015. godine	Privatni milijuni kuna	Poslovni milijuni kuna	Mreža i funkcije podrške milijuni kuna	Optima Telekom konsolidirano milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Prihodi segmenta	922	592	-	104	1.618
<i>Prihodi od usluga</i>	839	536	-	-	1.375
<i>Prihodi od prodaje robe</i>	44	28	-	-	72
<i>Ostali prihodi</i>	39	28	-	104	171
Direktни трошкови – производни	(51)	(42)	-	(22)	(115)
Prihodi i трошкови од потраживања од купача	(13)	(5)	-	(2)	(20)
Kontribucijska маржа I	858	545	-	80	1.483
Direktни трошкови – непроизводни	(117)	(154)	-	(28)	(299)
Резултат сегмента	741	391	-	52	1.184
Ostali приходи	-	-	21	-	21
Ostali оперативни трошкови	(118)	(106)	(430)	(2)	(656)
Амортизација и умањење вредности дуготрајне имовине	-	-	(358)	-	(358)
Добит из основне дјелатности	623	285	(767)	50	191

Odnosi s vladajućim i njime povezanim društvima

U prva tri mjeseca 2015. godine nije bilo transakcija između povezanih osoba koje su u tom razdoblju značajno utjecale na finansijski položaj i poslovanje Grupe.

U prva tri mjeseca 2015. godine nije bilo promjena u transakcijama između povezanih osoba koje su navedene u godišnjem finansijskom izvješću za 2014. godinu, a koje su značajno utjecale na finansijski položaj i poslovanje Grupe u prva tri mjeseca 2015. godine.

Poslovni odnosi koje su HT d.d. i njegova povezana društva u prva tri mjeseca 2015. godine poduzeli s vladajućim i njime povezanim društvima mogu se podijeliti kako slijedi:

Transakcije s povezanim društvima

Poslovni odnosi s povezanim poduzećima se odnose na društva u vlasništvu društva Deutsche Telekom AG (DTAG). Grupa ulazi u poslovne odnose u normalnom tijeku posla po uobičajenim tržišnim uvjetima. Ovi poslovni odnosi uključuju slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava.

U prva tri mjeseca 2015. godine Grupa je ostvarila ukupne prihode od povezanih poduzeća od međunarodnih obračuna u iznosu od 12 milijun kuna (prva tri mjeseca 2014. godine 13 milijun kuna), dok su ukupni troškovi od međunarodnog prometa iznosili 4 milijuna kuna (prva tri mjeseca 2014. godine 14 milijuna kuna).

Društva DTAG-a pružila su intelektualne usluge Grupi u vrijednosti od 4 milijuna kuna u prva tri mjeseca 2015. godine (prva tri mjeseca 2014. godine 6 milijuna kuna).

Naknade članovima Nadzornog Odbora

Predsjednik Nadzornog odbora prima naknadu u iznosu od 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada zamjeniku predsjednika iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu dok ostali članovi Nadzornog odbora dobivaju naknadu u iznosu od jedne prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i predsjednik Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za naknade i imenovanja Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Sukladno politici DT-a AG, predstavnici DT-a AG ne dobivaju naknadu za članstvo u Nadzornom odboru.

Nadzorni odbor je u srpnju 2013. godine osnovao Odbor za održivost. Odbor se sastoji od tri člana, dva vanjska stručnjaka i jednog člana Nadzornog odbora. Pravo na mjesecnu naknadu u iznosu 0,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu ostvaruju članovi Odbora za održivost koji nisu članovi Nadzornog odbora. Naknadu je tijekom 2014. godine primao samo jedan član i to ne izravno nego se naknada, sukladno njegovoj uputi, uplaćivala u korist Fonda za stipendiranje hrvatskih branitelja i djece hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Radi ispunjenja zadatka Odbora za održivost, Nadzorni odbor je u prosincu 2014. godine donio odluku o njegovom raspuštanju.

U prva tri mjeseca 2015. godine Grupa je isplatila ukupan iznos od 0,1 milijuna kuna (prva tri mjeseca 2014. godine 0,2 milijuna kuna) članovima Nadzornog Odbora. Nisu se davali zajmovi članovima Nadzornog odbora.

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Ukupan iznos naknada ključnim članovima menadžmenta Grupe za prva tri mjeseca 2015. godine iznosi 8 milijuna kuna (prva tri mjeseca 2014. godine 10 milijuna kuna). Naknade ključnim članovima menadžmenta odnose se na kratkoročna primanja zaposlenih. Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava i operativni direktori Društva koje zapošljava Grupa.

9. Izjava Uprave Hrvatskog Telekoma d.d

Prema našem najboljem saznanju, nerevidirana finansijska izvješća društva Hrvatski Telekom d.d. (u dalnjem tekstu: Društvo) i nerevidirana konsolidirana finansijska izvješća Društva i njegovih povezanih društava (u dalnjem tekstu: Grupa), sastavljena u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI), daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, finansijskog položaja i poslovanja Društva i Grupe.

Izvješće poslovodstva za prva tri mjeseca do 31. ožujka 2015. godine sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Grupe uz opis značajnih rizika i neizvjesnosti kojima je Grupa izložena u cijelini.

g. Davor Tomašković, predsjednik Uprave (glavni direktor)

g. Kai-Ulrich Deissner, član Uprave i glavni direktor za financije

gđa Nataša Rapaić, članica Uprave i glavna operativna direktorica za privatne korisnike

g. Jens Hartmann, član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike

g. Thorsten Albers, član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije

gđa Irena Jolić Šimović, članica Uprave i glavna direktorica za ljudske resurse

U Zagrebu, 30. travnja 2015.

10. Prezentacija podataka

Osim ako kontekst ne zahtijeva drukčije, pojam „Grupa T-HT“ ili „Grupa“ ili „T-HT“ u ovoj objavi označava društvo Hrvatski Telekom d.d. zajedno s njegovim ovisnim društvima.

Pojam „HT“ ili „Društvo“ odnosi se na društvo Hrvatski Telekom d.d. Nakon pripajanja T-Mobilea d.o.o. društvu Hrvatski Telekom (HT d.d.), koje je stupilo na snagu 1. siječnja 2010., Grupa je organizirana u dvije poslovne jedinice: Poslovnu jedinicu za poslovne korisnike i Poslovnu jedinicu za privatne korisnike.

Shodno tome, pojam „poslovni korisnici“ odnosi se na poslovanje koje se obavlja u Segmentu poslovnih korisnika unutar Društva.

Pojam „privatni korisnici“ odnosi se na poslovanje koje se obavlja u Segmentu privatnih korisnika unutar Društva.

Pojam „Iskon“ odnosi se na Iskon Internet d.d., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „Combis“ odnosi se na Combis d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „KDS“ odnosi se na KDS d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „E-tours“ odnosi se na E-tours d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „Optima“ odnosi se na Optima Telekom, društvo u postspunosi konsolidirano u financijska izvješća Grupe od 1. srpnja 2014.

Pojam „Agencija“ u ovoj objavi odnosi se na Hrvatsku agenciju za poštu i električke komunikacije, hrvatsko nacionalno regulatorno tijelo.

11. Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovaj dokument sadrži određene izjave koje se odnose na budućnost u pogledu financijskih uvjeta, poslovnih rezultata i poslovanja Grupe. Te izjave predstavljaju očekivanja ili uvjerenja Društva u vezi s budućim događajima i uključuju poznate i nepoznate rizike i neizvjesnosti koji bi mogli dovesti do bitnih razlika kod stvarnih rezultata, radnog učinka ili događaja u odnosu na one koji su navedeni ili prepostavljeni u ovim izvješćima. Dodatne informacije u vezi s važnim čimbenicima koji bi mogli dovesti do bitnih odstupanja od stvarnih rezultata mogu se naći u izvješćima Grupe na www.t.ht.hr.